

Leto XVIII.

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.

Telefon štev. 73.

Naročnina do konca leta 35 D, polletno 20 D, četrtletno 10 D.

Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

opise sprejema uredništvo
torka zvečer. Rokopisi se
vračajo. — Nefrankirana
isra se ne sprejemajo.

odgovor priložite znamko
Govorilne ure uredništva
ob ponedeljkih od 10. do 11.
ure dopoldne.

Za pošteno gospodarstvo

Kakor smo že poročali, se je začela v našem parlamentu javna razprava o našem bodočem proračunu za l. 1934-35. Kakor je bila prva seja precej dolgočasna, tako so postale naslednje seje vse bolj živahne in mestoma celo burne. Kritiki iz opozicijskih vrst (narodni klub, narodni kmečki klub in jug. narodni klub) kakor tudi nekateri iz vladne večine sami, so začeli ostro napadati vladno za njeno dosedanje delo. Predsednik vlade Nikola Uzunovič je vsak čas odgovarjal kritikom v imenu vlade, ki jo brani. Najtežji napadi letijo na dosedanjega železniškega ministra Lazo Radivojeviča. Napadel ga je najprej bivši železniški minister Andra Stanič, nato pa še člani Jugosl. narodne stranke, ki zahtevajo, da poda Radivojevič ostavko kot minister, skliče posebno anketo in da se izroči sodišču. Poslanci mu očitajo več stvari, radi katerih trdijo, da je bila država oškodovana za prav težke milijone. Minister Radivojevič je izjavil, da bo podal točno poročilo o svojem delu, ko bo prišlo njegovo ministrstvo v podrobno debato in da se prav nič ne boji kake posebne ankete.

K budžetni debati se prav pridno oglašajo tudi slovenski poslanci. Poslanec dr. Rape je napadel v svojem govoru bana dr. Marušiča in Bojevnike, poslanec Rasto Pustoslemšek pa je obširno govoril o pomanjkljivosti v narodni vzgoji sedanje mladine. Glede naše duhovščine je rekel, da je preveč politična. Nikakor se ne more dovoliti, je dejal, da se drže v cerkvi politični govori, da se napadajo državne ustanove ter sramote in zasmejujejo državni funkcionarji. Žal pri nas ni cerkev vedno hram božji, temveč čisto politična arena (oder). V tem pogledu imamo mnogo primerov in če bi

g. minister pravde naročil, naj mu okrožna sodišča v dravski banovini pošljejo statistiko po zakonu o zaščiti države in drugih zakonih obtoženih in obsojenih duhovnikov, bi se gotovo zgrozil...

Med njegovim govorom je prišlo do ostrega prerekanja med njim in poslancem-duhovnikom Alojzijem Pavličem, ki je odgovarjal na govornikove trditve, nakar mu je poslanec Pustoslemšek očital, da dobiva Pavlič denar od iste vlade, ki jo napada.

„Da, res je, dobivam denar, toda za siromake!“ je bil točen odgovor poslanca Pavliča.

Nekateri poslanci so tudi zahtevali, da bi vlada za veliko noč izpustila dr.

Koroška in dr. Mačka. Tem je predsednik vlade odločno odgovoril, da velja zakon zmeraj, torej tudi ob praznikih.

Načelna debata o proračunu je bila v nedeljo popoldne zaključena. Za proračun je glasovala vladna večina, proti pa poslanci Nikičevega, Prekovega ter Hodžerovega kluba ter nekaj vladnih poslancev, med njimi tudi bivši minister Andra Stanič. Podrobna debata se je pričela v ponedeljek in bo trajala približno do 30. marca. Ker se s proračunom precej mudi, bodo trajale seje v parlamentu najbrž ves dan in vso noč.

Sredi marca bo sklicana tudi seja senata, s čemer se bo pričela tudi pred tem foru proračunska debata. Zasedanje obeh skupščin bo zaključeno teden pred veliko nočjo.

Resna zadeva

Na zborovanju Zveze mlekarских zadrug, ki se je vršilo pred kratkim v Kranju, je bil sprejet tudi sklep z katerim se zahteva ustanovitev Državnega gospodarskega sveta. Treba je, da smo si nekoliko najasnejši, za kaj se v bistvu gre. Le prevečkrat se napravijo na takih in enakih zborovanjih nadržnost idealni sklepi, ki pa nimajo drugega uspeha, kot da se nekaj odobri potem pa je vse končano. Glavni vzrok je v tem, ker se kmetje za taka vprašanja premalo zanimamo in vsesкупaj prepuščamo potem samo nekaterim, ki imajo sicer mnogo dobre volje, pa vendar kljub temu ne morejo stvari tako daleč spraviti, da bi končno prišla do rešitve. Zakaj? Zato, ker mi kmetje vse take načrte premalo podpremo! Mi le to pričakujemo, da če enkrat nekaj resnega povemo, potem naj bi to zadostovalo in to kar želimo naj bi nam

kar brez truda bilo dano. Čudno, vsak dan imamo težke trude z naravo, prav ničesar nam ona ne šenka, pa vendar nismo uverjeni, da tudi v drugih stvareh kmet ničesar drugače doseči ne more in doseget ne bo, kot samo s trdim delom!

Dolgotrajna je naša zahteva po kmetijskih zbornicah. Maloštevilni stanovski zbornice, le namočnejši, seveda številčno, najmočnejši stan nikakor do nje ne more priti. So pač drugi stanovi primerno izobraženi, dočim kmetje v raznih delih države nimamo enake izobrazbe, zato tudi se ne more urešničiti ta nujna naša zahteva. Vendar pa glavni vzrok to ne bo. Vzrok, da do kmetijske zbornice nemoremo je v nas samih! Še zdaleka ni v naše mišljenje pronicala zavest po tej potrebi, le od časa, kadar se nagromadijo posebne

težke razmere na naša ramena, začutimo, da nam nekaj manjka, kjer bi mogli izpregovoriti resno stanovsko besedo tako glasno, da bi jo tudi „gluhi“ morali slišati. Pa kakor smo v boju z naravo neutrudljivi in jo dan za dnem zmagujemo, pa v boju za svoje pravice hitro omagamo in se neodstranljivega truda ustrašimo. In tako se zgodi, da naši prvoboritelji ostanejo brez splošne podpore od nas in tako osamljeni ničesar doseči ne morejo! Oni izgubijo vero v svoje tovariše, nam pa drugega ne preostane, kot da pozabljamo: „Same besede, pa nič storjenega!“

Ker nam torej stanovska zbornica še nebo tako kmalu „šenkana“, pa prilike v kakršnih živimo nujno narekujejo od pomoč, pa naj ta že bo kakršnakoli. Zato je prišla na dan zahteva po „Gospodarskem svetu“, ki naj bi vzel v roke predvsem trgovsko plat našega kmetijstva. Kamorkoli pogledamo vidimo, da se vsaka država uvoza z vsemi močmi brani in torej tudi uvoza naše države, pri tem pa so prizadeti večinoma samo kmetje, ker je naša država kmečka država. Zdi se, da se vse premalo zavedamo tega nadvse važnega vprašanja in tako more tujina najti k nam pot za vsemogoče izdelke, dočim naše blago tam kupca ne more najti, ker so trgovsko-pogodbeni pogoji taki, da bi naši preveliki pridelki tam bili še od nas šenkani predragi. Torej za trgovske pogodbe z našo in tujimi državami, bi bilo predvsem potrebno, da bi tak gospodarski svet imeli! Treba pa je poudariti, da bi v tem gospodarskem svetu nikakor ne smeli imeti besede samo „teoretični“, ampak v prav veliki meri bi morali sodelovati „praktični“ strokovnjaki, tnej možaki-resnični kmetje! Ni potrebno prav posebno poudariti pri tem, kake velike važnosti bi tak „državni kmetij-

PROSVETA

„Dva bregova“

v Ljudskem domu v Kranju

V soboto zvečer 24. II. in v nedeljo popoldne 25. II. je skupina Jugoslovanske strokovne zveze postavila na oder Ljudskega doma, poleg nekaterih igralcev, ki jim oder že ni več tako tuj, same mlade moči, ki so se s hvalevredno požrtvovalnostjo lotili Leskovčeve socialne drame „Dva bregova“ — delo, ki bi bilo tudi za izvežbane odred trd oreh!

Vsi igralci so svoje vloge prav dobro rešili, da je uprizoritev res izvenela v trpko izpoved: „Kdor je bil rojen na bregu beračev, naj ne sili na drugi breg, med gospodo!“

Macafur, kralj beračev in najboljši poznavalec nepisanih beraških postav, je bil po igri in po zunanosti verna slika moža, ki mu je beračija poklic in življenje; le v največjem zanosu, zlasti v tretjem dejanju, se je z glasom hotel napraviti za gosposkega kralja — kakor se znajo napraviti Levhar in Skrbinek v Ljubljani — v kretnjah je pa

le ostal na svojem bregu, v kraljestvu beračev. Sicer je pa svojo igro in svojo beraško družino dobro vodil.

Rona! Kakor je v Macafurju posebljen obup, da bi se kdo iz beraškega brega mogel kdaj prikopati do gosposkega kruha, tako je v Roni posebljeno mlado, nebrzdano hrepenenje, pobegniti iz beznic beračev na drugi breg, kjer šume svilene obleke. Rona je ostala ves čas zvesta temu hrepenenju in z neizprosnim Macafurjem dobro nosila breme cele igre do konca. Ob njenem živahnem, naravnem predstavljanju, ki jo ob vsakem prizoru kaže v drugi luči, pa vendar vedno isto, neugnano Rono, skoraj prezreš enoličnost nekaterih kretenj.

Tudi Krištof, berač, ki se je med gospodo povzpел do advokatskega naslova, je dobro podal svojo nevaležno in neizrazito vlogo. Najbolj nam je bil všeč v prvem, zlasti pa v tretjem dejanju, kjer pride nasprotstvo med njim, ki hoče z neko socialno modrostjo popeljati berače v „boljše življenje“, ki jih menda čaka na drugem bregu, in

Macafurjem, ki v stari modrosti čuti, da so to le prazne besede, do viška. V drugem dejanju pa je premalo pokazal, da ima le suknjo z gosposkega brega; njegova pijanost, ki naj bi pokazala, da je sicer še ves poln duševnosti, ki veje na njegovem domačem bregu, ni bila tako strašna, da bi moral reči: „Takega me ne boste videli nikoli več!“

Florè je bil pravi sin ulice, ki se je od žganjarskega beraštva povzpел do zločinca. Že njegova toreadorska zunanjost kaže, da mu obrt cvete na obeh bregovih. Kakor je bil dober v posvetovanjih z Macafurjem in nežen v razgovorih z Rono, vendar bi pa morala biti njegova ljubezen do Rone še vse bolj strastna v vsem svojem razvoju, ki se konča z — umorom.

Polica je pa s svojim nastopom podal tako verno sliko malomeščanskega policaja, da si boljše skoraj misliti ne moremo. Zlasti na beraški veselici se je kaj neprisiljeno vživel „v položaj“. — Tudi župan nas je presenetil! Takega bahatega oblastneža ni lahko najti na podeželskih odrih. Lep in naraven je bil zlasti njegov nastop z mladim advokatičem Krištofom.

Berači so s svojimi iznajdljivimi uniformami in nakazami — dobro spričevalo za režiserja in maskerje — lepo zaokroževali sliko Macafurja in pokazali pravo življenje na domačem bregu. Le tu in tam, zlasti v tretjem dejanju, so bili tako beraško vsiljivi, da bi kmalu motili glavno dejanje.

V splošnem je bila pa igra gotovo ena izmed boljših, režiser je takega dela in takih resničnih igravcev lahko vesel. Celotno podobo je motilo prisiljeno posnemanje poklicnih igravcev, zlasti v ponarejanju glasu. Nikdar ne smemo pozabiti, da smo mi „v civilu“ mizarji, čevljarji, ključavničarji, delavci vseh mogočih strok in še študentje vseh šol in da imamo z onega brega kvečjemu suknje, gledališki igravec je pa tudi v civilu — igravec, ki dan za dnem živi ponarejeno življenje. Zato se njemu marsikaj posreči, kar se nam ne bo nikoli — niti nam ni potrebno. To sta „dva bregova!“ Ljudski igravec je najboljši takrat, kadar je najbolj — ljudski.

Tej družini in njenemu režiserju, ki nam je pokazala „Dva bregova“, pa moramo samo čestitati! Kadar bo spet nastopila, jo bomo prišli čisto pogledat.

sko-gospodarski svet" bil za naše domače kmetijsko gospodarstvo. Na podlagi dela tacega sveta, bi se naše kmetijstvo moglo primeroma hitro ustaliti in zavzeti prave smernice.

Resnejša je ta zadeva, kot si jo mi predstavljamo, samo bati se je, da bo ostalo pri sami resoluciji in bomo ostali tudi to pot kmetije malodušni, kakor smo to že nešteto krat storili in se nismo za najutemeljenejše naše pravice pravočasno pobrigali in — ostali praznih rok!

Zahtevo po kmetijsko-gospodarskem svetu moramo vzeti za resno in jo posplošiti, ter v boju zato ne smemo odnehati, kakor ne odnehamo obdelovati polja in skrbeti za

živino, četudi nimamo nikakega „papiernatega dobička“, ker če drugega nimamo vsaj skromno življenje od tega truda in dela imamo. In da si vsaj to skromno življenje zagotovimo, nam je treba mesta, kjer bomo v trgovini mogli priti na upljivo mesto, da bomo vsaj dolžnosti napram državi mogli zadostiti, da odprodamo vsaj toliko, kolikor za davke in najnujnejše potrebščine rabimo! Če bomo zmagali v tej zahtevi, potem bodimo uverjeni, da smo blizu časa, ko bo naš glas postal nepreslišen; prihajal bo iz kmetijske zbornice!

J. O-k.

TEDENSKE NOVICE

Župnim uradom sporočamo, da se birmanski listi dobe v tiskarni Tiskovnega društva v Kranju. Prosimo, da nam z dopisnico predhodno sporoče, koliko izvodov bodo rabili.

KRANJ

K novemu proračunu. G. Ivan Košnik, gimn. direktor v pokoju iz Kranja piše v „Našem glasu“ od 1. marca 1934 pod naslovom „K novemu proračunu“ sledeče:

Letos bodo plačevale ta davek (to je pridobnino) samo zadrage, ki prodajajo luksuzne predmete n. pr. toaletno milo in alkoholne pijače, drugo leto pridejo na vrsto druge.

S plačevanjem pridobnine pridobimo pravico priti pred davčni odbor, dobimo pravico, da se primerja našo obdavčitev z obdavčitvijo drugih podobnih podjetij. Pokazalo se bo, da razna podjetja v primeri z našimi obrati in našim prometom plačujejo mnogo preizek davek. Na nas in naši žilavosti bo, da dosežemo potom reklamacij in intervencij primerno zvišanje pridobnine pri vseh takih podjetjih. Višina pridobnine se bo tedaj po našem delu izdatno zvišala. Z neprevetlikimi žrtvami bomo storili eminentno patrijotično delo.

Proračun srezkega cestnega odbora za 1. 1934-35. Pretekli teden v sredo 21. febr. se je vršila proračunska seja okrajnega cestnega odbora, na kateri je bil sprejet proračun za leto 1934/35, ki je te dni razgrnjen javnosti na vpogled. Glavni obrisi obračuna izgledajo takole: Izdatki: Prvo po-

glavje: vzdrževanje banovinskih cest 1.) upravni in pisarniški stroški Din 30.160.—; 2.) izdatki za pomožno osebje Din 428.040.— Drugo poglavje: vzdrževanje dovoznih cest k železniškim postajam: upravni in materialni stroški Din 9.666.— Tretje poglavje: rekonstrukcija in gradnja banovinskih cest in mostov Din 1.196.504.56 Četrto poglavje: srezki cestni odbor, čisti stroški za vzdrževanje in subvencioniranje cest Din 6.600.—; srezka cestna uprava Din 76.129.—; prispevek in podpora za občinske ceste Din 19.280.— Amortizacija in stroški posojil Din 210.366.— Gradbeni skladi Din 100.000.— Četrto poglavje skupaj Din 412.375.— Skupni proračunski izdatki znašajo Dinara 3.045.585.56. Pokritje: Vzdrževanje cest in objektov, dohodki pri banovinskih cestah Din 90.000.— pri dovoznih cestah Din 1500.—; prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest Din 1.337.040.—, dovoznih cest Din 2722.—; prispevek železniške uprave za dovozne ceste Din 2.722.— skupaj Dinara 1.433.984.— Nove gradbe in preureditve: prispevek banovine Din 623.252.28, občin in drugih interesentov Din 6.500.— najetje posojila Din 384.052.22, je skupaj Din 1.013.804.56. Dohodki iz naložene glavnice Din 11.000.—; donos srezke cestne doklade Din 586.797.— Skupni dohodki Din 3.045.585.56.— To so, kot rečeno, le glavni obrisi proračuna, podrobnosti ni zlasti nove zgradbe in popravila, ki so na vidiku, bomo še privabili prihodnjič.

Hotel „Jelen“ prodan. Renomirani kranjski hotel „Jelen“ je od g. Zabrata Ivana, tovarnarja in posestnika v Bobovku pred kratkim kupila „Hranilnica in posojilnica r. z. z n. z. v Kranju“. V torek popoldne je hranilnični odbor pregledal ves hotel in tudi poslopje na dvorišču ter kupljeno posest takorekoč prevzel v svoje roke. S to kupcijo je pokazala „Hranilnica in posojilnica“ svojo solidnost in moč, da zasluži polno zaupanje svojih klijentov, obenem pa je jako v varno in rentabilno naložila zaupane ji prihranke in ljudsko premoženje. Zavodu je treba le čestitati, ker je prišel v posest tako lepe in popolnoma nove stavbe v Kranju in na najprometnejši točki mesta.

Občni zbor S.P.D. Kranj se vrši v torek, dne 13. t. m. ob 20. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Člani udeležite se polnoštevilno!

Rezultat dražbe lovišč. V ponedeljek 26. febr. so bila na okrajnem načelstvu izdražena in oddana v zakup tale lovišča: kranjsko lovišče je izdražil veletrgovec g. Savnik Ivan za Din 3.100.—; Lovišče občine sv. Jošt je izdražil g. Šmid Pavel za Din 5.200.—; lovišče občine Šenčur so izdražili g. Boh, gostilničar in njegova družba za Din 8.000.—

Koliko so v Kranju popili. V drugi številki „Gorenjca“ smo poročali koliko so popile v l. 1933 okoliške občine. Danes objavljamo podatke za Kranj. Na kranjskem mestnem teritoriju je lani obratovalo 41 gostilen in trgovin z vinom. Te so na drobno potočile 186.759 litrov vina, trije obrati izmed njih pa še poleg tega na debelo 8.873 litrov, da je skupen konzum znašal 195.632 l. Največ se je potočilo v enem obratu lani 27.476 litrov, najmanj pa 181 litrov. Pivo se je točilo v 31 obratih. Popilo se je 57.683 litrov piva. Največji konzum enega obrata je znašal 12.350 lit. najmanjši pa 25 litrov. Za čašo vinca rujnega . . .

Res!

najbolj plača staro zlato, cekine, krone itd. ali pa predela po naročilu prva zlatarska delavnica na Gorenjskem

B. Rangus, Kranj, zaloga vseh vrst ur.

NAKLO

Vlom v občinsko pisarno. Ker našo občinsko javnost zanima, kako je z onim denarjem, ki je bil ukraden iz občinske pisarne, naj izve o poteku sledeče: Res je, da je denar pred božičem iz miznice v pisarni izginil. Poleg občinskega denarja, kolekov in drugih vrednosti je bilo v njej še nekaj tujega denarja, tako da znaša škoda okrog Din 4500.—. O storilcu ni nobenega sledu. Vse skrbno prizadevanje orožništva je bilo brezuspešno. Brezuspšno tudi poizvedovanje vloma v mlekarški zadrugi ki se je izvršil le malo pred tem na prav enak način. Mnogi so si delali skrbi, kako bo zdaj, Kako naj bo? Denarja ni! Že 21. februarja je o tem razpravljala občinska odborna seja in z večino glasov sklenila, da ono škodo, ki je prizadeta občini, t. j. okrog 2500 Din, trpi občina sama, ker ni mogoče nikogar dolžiti, da bi bil vzrok, da je vlomilec našel tako čedno vsoto v miznici. Kdo si je tudi mislil, da bo ravno ono usodno noč kdo vdrl v pisarno, saj za denar pač nihče ni mogel vedeti? Niso otroci v pisarni, da bi denar komu kazali ali o njem komu govoril ali ga pred kom šteli! Pač nesreča! Sklep odbora pa ni bil vsem po volji. Pritožili so se na okrajno načelstvo. 25. februarja je to neljubo, sporno zadevo občinski odbor ponovno reševal. Zopet je z večino glasov odločil isto kot prvokrat, da namreč delno škodo krije občina, o ostalem denarju pa se ni nič gotovega sklenilo. Tako je zaenkrat ta zadeva v tej obliki rešena. Če pa se izvrši naknadno še kakšna izprememba, bomo poročali!

Ako hočete za velikončne praznike elegantne trpežne čevlje, obiščite dom. tvrdo

Franc Strniša v Kranju

ki Vam nudi trpežno obutev ročnega izdelka za mal denar. Popravljamo vso staro obutev hitro in poceni! Obiščite nas!

Umetna gnojila

in semena: lucerna, deteljno seme, travna semena so prispela in se dobe pri Kmetijski okraj. zadrugi v Kranju

Stražišče. Nedeljsko gostovanje Narodnega gledališča v Šmartinskem domu se je sijajno obneslo v vsakem oziru. Pri nabito polni dvorani — bilo je občinstva precej preko 400 — so igralci Narodnega gledališča nastopili od začetka z neko tesnobo in bojznijo, ali bo navzoče občinstvo razumelo pomen igre. Pa so takoj sami začutili, da je bila ta bojazen odveč, kar se je pokazalo tudi pri nadaljnjem nastopanju in razvoju dejanja. Za njihov sijajen uspeh so želi igralci veliko pohvale. Tudi oprema odra je bila okusna, poskrbel jo je režiser Bratko Kreft. G. Ciril „Navček“ je osobje Narodnega gledališča v gostilni Josipa Benedik, „Pukla“, spravil v prav dobro razpoloženje, zadonela je naša slovenska pesem in le prehitro je minul čas, da so se morali igralci odpeljati. Pri odhodu so rekli: še in še pridemo k vam in med vas, saj je vse tako domače, tako prisrčno in fletno. — Vsi smo ene misli: Narodno gledališče je naše slovensko gledališče in z največjim veseljem se bodo igralci odzvali kjer jih bo naše ljudstvo povabilo. Mi smo vaši in vi naši, tako smo govorili. — Za nas velja: še na veselo in prisrčno svidenje. Poizkusite tudi drugi, ne bo vam žal!

Od oblasti dovoljena društva, ki bi želela gostovati v Šmartinskem domu v Stražišču, naj se obrnejo tozadevno na zadrugo Ljudski dom. Naše ljudstvo je željno primerne in večkratne duševne hrane, katero more dobiti le pri lepih prireditvah. Oblast bo to upoštevala in bo ljudstvo imelo lahko mnogo dobre duševne hrane.

„Roksi“ v Škofji Loki. Preteklo nedeljo smo na našem odru videli prsrčno komedijo „Roksi“, ki so jo igrali člani sportnega klub „Sora“. Delce je tako prisrčno in ljubko, tako ameriškansko duhovito in pestro, da je mestno izobraženstvo naravnost uživalo nad dovtipi, ki so jih kresali igralci. Režiser g. dr. Kocijančič je zamislil uprizoritev prav posrečeno že ob izbiranju oseb, prav tako pa v strnjenju scene in dejanja. Scena je bila prava novost: razkošna meščanska soba, ki je z velikima obločnicama na sredi ob stopnicah dihala tako veselje, kot ga je izžarevala igra sama. Glavno vlogo je imela gđ. Azbič Francka, kije sto vlogo stopila iz diletantke v pravo ljudsko igravko: toliko naivnosti, otroško deklškega veselja, navihanosti in prebrisanosti doživeti in resnično podati se

pravi približati se že kar umetniškemu poklicnemu igravcu. Njena mama, ga. Groharjeva, in sestra, gđ. Rugar Ivanka, sta bili sicer njeni nasprotnici in se morali pokazati v jezi in nervoznosti in oblastnosti, a nista prav nič zaostajali za Roksi, dasi jih je ob koncu prebrisanka zmagala z očetovo pomočjo. Oče g. Guzelja je bila vloga, kot smo jih malo videli v njegovi kreaciji. In g. Finžgar Franc, ljubimec male Roksi, se je tudi vživel v vlogo, dasi mu je mestoma zmanjkalo niti in bi želeli več tesnega soživljenja med njim in ljubimko. In končno odvetnik g. Omana Tine — majhna, a karakterno podana vloga. Tako so dosegli naši igralci uspeh, kot ga letos še niso. Dasi bi potek prvega dejanja želeli videti odločnejšega, drugega v hitrejšem tempu, tretjega še malce živahnejšega, vendar moramo vsem iz srca čestitati k tako izredno dobri uprizoritvi.

Knjige in revije

O. Romuald (1721), „Slovenski pasijon“. Po besedilu škofjeloške pasijonske procesije predelal in za naše odre priredil g. Niko Kuret. Glasbene vlože-

ke uredil msgr. Stanko Premrl. Izdala „Založba ljudskih iger“ v Kranju (Ljudske igre, 5. zv.), 1934. Cena Din 20.—, za naročnike rednih izdanj vsak nadaljni izvod Din 15.—.

Povsod po katoliškem svetu otima-jo pozabljenju stare gledališke tekste, ki v njih odkrivajo dolgo skrite lepote. Slovenci smo revni na takih tekstih. Najstarejši ohranjeni gledališki tekst v slovenščini je rokopis škofjeloške pasijonske procesije iz leta 1721. Ta tekst je napravila „Založba ljudskih iger“ dostopnega v priredbi N. Kureta našim odrom. Marsikatero značilne poteze stare pobožnosti se drže tega svojevrstnega pasijona, ki ga pred vsemi drugimi priporočamo za uprizoritev. Saj je ves naš in domač, iz slovenske duše vzrastel. Izdaja vsebuje bogat uvod in zelo natančna in izčrpna navodila za uprizoritev, ki našim režiserjem in preprostim odrom odzema najhujše skrbi. Uprizoritev tega pasijona se pripravlja, kolikor nam je znano, na Gorenjskem v Kamni gorici, na Dolenjskem pa v Cerkljah ob Krki.

Načrt proračuna za mesto Kranj

I. RAZHODKI.								
	Iznos pozicij Din	Iznos partij Din		Iznos pozicij Din	Iznos partij Din		Iznos pozicij Din	Iznos partij Din
a) osebni razhodki:								
I. Prejemki občinskih uslužbencev:			Prenos			Prenos		
1. Občno upravno oblastvo:			11. Gradbena stroka:		315.480	razhodke po vseh strokah		926.445
Tajnik	36.000		1. vzdrževanje in poprava			proračuna	30.000	
Blagajnik	4.000		občinskih cest	100.000		2. kredit za nepričako-		
Služitelj	14.400		2. kidanje snega	10.000		vane materialne razhod-		
2 pom. uradnika	48.600		3. delni prispevek za na-			ke po vseh strokah pro-		
obč. ekonom	16.800		pravo novega reg. načrta	50.000		računa	30.000	60.000
monter	24.000	143.800	4. vzdrževanje živinskega			Materijalni razhodki skupaj		986.445
			trga in razkuževanje	3.000		Razhodki skupaj		1.309.565
2. Osebna in imovinska varnost:			6. vzdrževanje drž. ceste	2.537		II. DOHODKI.		
redarji	60.600	60.600	vzdrž. mostu čez Savo	2.500		b) dohodki:		
5. Kmetijstvo, živinoreja in gozdarstvo:			7. kanaliziranje	30.000	198.037	Redni dohodki.		
živinozdravnik	24.000					1. Občinska doklada:		
živinooglednik	5.200		8. Vodovodnemu odboru:			Na vse državne neposred-		
konjač	1.200	30.400	a) redni prispevek	31.275		ne davke 35% od pred-		
6. Narodno zdravje:			b) za amortizac. fond	5.550		pisa 1.271.738,44 Din		445.108
babica (2)	4.800		c) za primanjkljaj 1933	11.000	47.825	2. Občinske trošarine:		
mrliški oglednik	200	5.000	12. Kmetijstvo, živinoreja in gozdarstvo:			1. od 100 l vina . . .		
7. Socialno skrbstvo:			premovanje	500	500	po Din	250.000	
bol. zavarovanje uslužb.	23.800		13. Narodno zdravje:			2. od 100 l vinskega		
pokoj. zav. uslužb.	9.720	33.520	1. novo kopališče, nakup			mošta po 1 Din		
9. Občinsko gospodarstvo:			sveta	15.000		3. od 100 l piva po 1 D	60.000	
Upravitelj obč. imovine			2. najemnina poliklinike	3.600		4. od hl stopnje alko-		
klavnica	12.600		3. zdravila in cepiva	1.000		hola, špirta, žganja, li-		
tehtničar	3.000	15.600	4. prispevek Protituber-	2.000		kerja, ruma in konjaka		
2. Pokojnine:			kulozni ligi	25.000	46.600	po Din	90.000	
milostnina G. I.	7.200	7.200	5. naprava jav. stranišča			6. od goveda nad 1 le-		
6. Posebne nagrade in doklade:			14. Socialno skrbstvo:			tom po 25.— Din		
nagrade	15.000		1. prispevek ubožnemu			7. od goveda pod 1 le-		
nagrada knjižničarju			skladu	61.470		tom po 15.— Din		
Nar. čitalnice	12.000	27.000	2. bednostni sklad			8. od prašiča po 15.—		
Osebni razhodki skupaj		323.120	Dravske banovine	10.000		9. od drobnice po 5.—		
b) materialni razhodki:			4. podpore brezposelnim	10.000		10. od 100 kg uvoženega		
7. Občno upravno oblastvo:			5. podpore dobredelnim	2.000		mesa (mesnih izdelkov		
Razhedki za vse stroke službe:			društvom	1.000	84.470	po 20.—	61.000	461.000
1. potni in prevozni str.	2.000		Rdeči križ			3. Občinske takse:		
2. pisarniški material	6.000		15. Trgovina, industrija, obrt in turizem:			od 1. pa do 23.	30.000	30.000
3. kurjava pisarn	4.000		1. prispevek obrtnim			24. Sejmčina	17.500	
4. razsvetljava pisarn	900		nadaljevalnim šolam	12.000		25. Tržnina (in tržna		
5. Čiščenje pisarn	2.400		trgovskim šolam	10.000		davščina)	52.000	
6. Služb. list in samouprava	1.000		2. pospeševanje tujskega	2.000		26. Stojnice na Gl. trgu	5.000	
7. pošne, telegr., telef. pristojbine	1000		prometa (SPD)			27. Tehtarina 12.000—		
9. stroški nabora	600		3. čiščenje in olepšava			21.000—, 19.000	33.100	
10. članarina za žup. zvezo	600		kraja ter ohranitev do-	5.000	29.000	28. Kopališke takse	10.000	
11. vzdrž. pokop. (mrtvašnice)	300		mačih spomenikov			Klavnica	40.000	
voj. zadeve, knjige, tiskovi-			16. Občinsko gospodarstvo:			7% obresti od drž. in-		
ne in drugo	3.000	21.800	1. vzdrževanje in obdelo-			vestic. posojila	875	
8. Osebna in imovinska varnost:			vanje občinskih zemljišč,			obresti priv. agrarne		
1. vzdržev. sr. načelstva	12.000		Šmarjetna gora	5.000		banke	300	158.775
2. vzdrževanje policije	10.000		Stari drevored	2.000	7.000	4. Odkupnina za osebno		
3. prispevek gas. društvom	10.000		2. Vzdrževanje poslopij:			delo (drž. nameščencev)	15.000	15.000
4. javna razsvetljava	60.000		3. Davki	59.100		5. Druge davščine:		
5. odgonstvo	500		4. Zavarovalnina	25.000		3. Vodarina	90.000	90.000
6. požarni ogledi	600	93.100	5. Vzdrževanje občinske	10.000		6. Dohodek od posestev:		
9. Narodna prosveta:			tehtnice:			3. Zakupnina lova	3.100	
Vzdrževanje šole:			a) v Kokriškem predm.	5.000		2. Najemnina poslopij	38.200	
1. v Kranju (osn. šola)	105.080		b) pri kolodvoru	5.000		3. Zakupnina ribolova	16.517	57.917
2. Tekstilna šola (najemn.)	40.000	145.080	ribarska taksa	3.633	114.733	9. Razni dohodki nepri-		
13. Sokolsko letno telo-			17. Dotacije, podpore, štipendije			čakovani:		
vadišče	2.000		in subvencije:			1. razni dohodki	5.000	5.000
14. podpora sokol. četam	10.000		dotacija in pokritje pre-			Dohodki skupaj		1.262.800
15. drugim kulturnim			sežka razhodkov med do-			Rekapitulacija.		
ustanovam (knjižnica)	5.000		hodki:			A. Razhodki skupaj dinarjev		1.309.565
16. gledališču Nar. čital.	5.000		2. Kopališča: obresti od			B. Dohodki skupaj dinarjev		1.262.800
17. dijaške podpore (Dija-			zaprošenega posojila Din			Primanjkljaj		Din 46.765
ški kuhinji)	7.000		700.000—, odnosno pri-			ki se pokrije s prostovoljnimi prispevki industrije in		
Glasbena šola	14.500		pravljalna dela za novo			predvidenimi večjimi dohodki iz občinske doklade		
19. podpora »Korotanu«	3.000		kopališče	70.000		na državne davke.		
20. Narodni strok. zvezi,			3. klavnice: vzdrževanje	15.000				
podružnica Kranj	2.000		4. avtobusna podjetja,					
21. podpora Strelski druž.	1.000		najemnina kontrole sodov	4.800	89.800			
22. podpora »Svobodi«	2.000		18. nepričakovani razhodki:					
23. podp. Gost. zadrugi za			1. Kredit za nezadostno					
prireditev servirnega teč.†	2.000		preliminirane materialne					
24. prispevek k stroškom ob								
blagoslov. nove lestve	2.000	55.500						
Odnos		315.480	Odnos		926.445			

KOVOR

Kovorski občinski proračun

Gospoda Golmajer Vinko, posestnik in bivši župan in Praprotnik Franc, pos. in bivši obč. blagajnik v Kovorju sta po svojem pravnem zastopniku dr. Sajevidu, odvetniku v Kranju z ozirom na naš članek z dne 17. febr. sporočila, da ni resnično, da bi bila prejšnja občinska uprava sestavila proračun za leto 1933 napačno, češ, da je bil pravilen, ker ga je potrdila kraljevska banska uprava v Ljubljani ter da znesek Din 20.236 ni bil napačno vpostavljen v proračun za leto 1933 in da ni resnično, da prejšnja občinska uprava tega zneska ni dobila in da bo morala nova občinska uprava poiskati kritja za primankljaj v znesku Din 20.236.

K tem trditvam smo prejeli sledeče poročilo:

Bivša občinska uprava v Kovorju je vstavila v proračun za leto 1933 za vodovod znesek Din 20.236, katerega naj bi prejela iz 61% nih doklad na neposredne davke iz leta 1931 od vasi Kovor, Zvirče in Hudo. Ta proračunska postavka se more le tako razumeti, da naj bi bila občinska uprava nameravala prejeti znesek Din 20.236 — šele v letu 1933 ter bi s tem zneskom pokrila vodovodni sklad in s tem uravnovesila proračun. Kraljevska banska uprava je je občinski proračun tudi v tem smislu potrdila.

Iz vložne knjižice Mestne hranilnice v Kranju št. 36.295 je razvidno, da

je občinska uprava v Kovorju vložila dne 5. dec. 1931 znesek Din 4000, dne 11. I. 1932 znesek Din 6000, in 8. II. 1932 znesek Din 10.000 ter je stanje te vložne knjižice znašalo dne 31. XII. 1932 20.968 Din 70 para. Ta znesek tvori vodovodni sklad za vasi Kovor, Zvirče in Hudo ter je bil s tem zneskom proračunani znesek Din 20.236 pokrit že leta 1932. Bivša občinska uprava ni v letu 1933 več pobirala doklad iz leta 1931, ker so bile te doklade že do konca leta 1932 pobrane.

Znesek Din 20.236 — je bivša občinska uprava torej napačno vstavila v proračun za leto 1933 ter ni v kritje te postavke pobirala nikakih doklad, vsled česar je bila ta postavka defektivna in ni odgovarjala dejanskemu stanju.

Če bi bila občinska uprava pravilno sestavila proračun za leto 1933, bi bile morale znašati doklade za leto 1933 58 procentov, ne pa 38 procentov. Sedanja občinska uprava bo mogla to napako odpraviti le na ta način, da bo morala predpisati 67 procentno doklado, če pa prejšnja občinska uprava ne bi bila napravila te napake, bi občinska doklad za leto 1934/35 znašala največ 50 procentov.

Gg. Golmajer in Praprotnik se o resničnosti teh dejstev vsak čas lahko prepričata na županstvu v Kovorju in pri kraljevi banski upravi v Ljubljani.

Prav pa bi bilo, če bi gg. Golmajer in Praprotnik tudi nam pojasnila, zakaj občinska uprava za leto 1931 ni napravila nobenega obračuna ter da sta obračun za leto 1932 sestavila šele na ukaz sreskega načelstva. S pojasnilom o proračunski postavki Din 20.236 pa vsekakor nista imela sreče.

GASILSKI VESTNIK

Z izrednimi simpatijami motrimo človekoljubna stremjenja našega gasilstva, ki je postalo z novim zakonom o gasilstvu še važnejši faktor, kakor je bilo dosedaj. Zato smo pripravljene pod zgorajšnjo stalno rubriko prinašati vsa važnejša poročila, ki se tičejo gasilstva samega ali njenih članov. Iz poročila o Kranjskem gasilnem društvu v zadnji številki našega lista morejo naši bralci sklepati, da so v krog naših informatorjev že vstopili najboljši poznavalci gasilstva v Kranju. Vabimo še ostale prijatelje gasilstva, zlasti iz dežele, da nam sproti poročajo o vseh dogodkih, veseljih in žalostnih, ki so za gasilsko društva važni in koristni.

Gasilsko društvo v Kranju

je dobilo z odlokom Kr. banske uprave Dravske banovine od 16. I. 1934, na svojo prošnjo, v kateri navaja, da ima precej dolga, podporo v znesku Din 15.000. Mestna občina v Kranju je prošnjo toplo priporočala in tudi navedla, da je društvene knjige in poslovanje tako točno pregledala, kakor vsako leto in je s tem potrdila resničnost prošnje in tako pripomogla društvu do izdatne podpore. Ker predvideva tudi letošnji proračun kranjske občine gasilnemu društvu podporo od Din 10.000 in poleg tega še prispevek k stroškom prireditve povodom blagoslovljenja no-

ve lestve, o kateri je naš list že poročal, v znesku Din 2.000, bo društvo prejelo tako iz samo javnih sredstev v kratkem času lepo vsoto Din 27.000 — in se bo lahko precej opomoglo. Opozorjamo tudi podeželska gasilska društva, da pravočasno v slučaju potrebe prosijo bansko upravo za podporo, saj je znano, da banska uprava rada podpira ta društva, ki vršijo v obče tako požrtvovalno in nesebično svoje človekoljubno delo. Seveda morajo biti prošnje tako dobro in tudi resnično utemeljene, kakor je bila prošnja kranjskega gasilnega društva.

Gasilec g. Ivan Rakovec iz Kranja je dobil glasom odloka Kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 16. I. 1934 mesečno podporo Din 600 — za čas od 1. VIII. 1933 do konca leta 1934, ker se je v izvrševanju gasilskega poklica tako poškodoval, da je za delo nezmožen. Njegovo prošnjo je podpirala tudi Mestna občina, ki je vse njegove navedbe kot resnične potrdila. Ker se dostikrat dogodi, da se kak gasilec ponesreči pri izvrševanju težkega in nevarnega gasilskega dela, ne da bi dobil kak nadomestek za izgubo, opozorjamo zlasti vse gasilce na deželi, da so v takem slučaju upravičeni zaprositi pri banski upravi za podporo. Seveda morajo tako točno in resnično dokazati, da so bili poškodovani le pri izvrševanju gasilskega poslovanja, kakor je to dokazal g. Rakovec.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

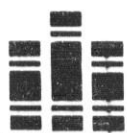
registrovana zadruga z omejeno zavezo

Največja vnovčevalna zadruga na Gorenjskem

Kupuje od svojih članov krompir, fižol in vse poljske pridelke po najvišjih dnevni cenah.

Prodaja svojim članom umetna gnojila, cement, koruzo, semena, krmila, moko, motorje in vse specerijsko blago po najnižjih cenah.

Kmetovalci, bodite člani te zadruga!

Knjižarna
Ilirija Kranj

Glavni trg

priporoča nakup knjig, šolskih in pisarniških potrebščin. — Prodaja na debelo in na drobno

GOSPODARSTVO

Zahteve naših lesnih izvoznikov

Dne 24. januarja t. l. se je vršila v Ljubljani seja Csrednje lesne sekcije pri Zvezi trgovskih združenj. Na tej seji je tajnik Zveze g. Kaiser podrobno orisal položaj naše izvozne lesne trgovine. V zadnjem času so se vršili med zastopniki lesne trgovine Jugoslavije, Avstrije in Italije skupni sestanki, da bi se dosegel sporazum med glavnimi državami izvoznici lesa v Srednji Evropi, in sicer v pogledu izvoza mehkega lesa v Italijo. Predstavniki italijanske industrije so na teh sestankih poudarjali nujno potrebo ureditev italijanskega tržišča mehkega lesa. Po teh razgovorih je prišlo do revizije jugoslovansko-italijanske trgovinske pogodbe, katere nas je neprijetno iznenadila. Italija namerava povišati uvozno carino na les devetkratno, tako da bi znašala od 1 tone 90 lir. Ako bi se ta namera italijanske vlade izvedla, bo to porazno delovalo na naš lesni izvoz v Italijo in to tem bolj ker nasprotno Avstrija uživa na italijanskem lesnem tržišču velike bonitete, katerih naša lesna trgovina nima. Avstro-italijanska lesna konvencija s preferenčno carino bo v precejšnji meri škodovala našemu izvozu v Italijo, posebno še ker Avstrija poleg tega uživa še ugodnosti v tarifi, ki je nad 200 lir pri vagonu nižja od naše.

Za uspešno razvijanje našega lesnega izvoza je najbolj važno, da se vpostavi izvozna organizacija, kakor se to že več časa zahteva in razpravlja na vseh internacionalnih lesnih konferencah. Treba je torej nujnih ukrepov, da se čimprej ustanovi tudi pri nas izvozna organizacija po predlogih, ki se obravnavajo vprav sedaj v ministrstvu za šume in rude. Po poročilu g. Kaiserja se je razvila živahna debata, pri kateri so se podrobneje obravnavale posamezne vprašanja, ki zadevajo naš lesni izvoz. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahtevajo sledeči ukrepi v interesu pokrepite naše lesne izvozne trgovine:

Z ozirom na sedanji mednarodni položaj v lesni trgovini je nujno potrebno takojšnje osnovanje avtonomne avtoritativne izvozne organizacije, ki naj bi usposabljala naše lesno gospodarstvo za prevzem mednarodnih obvez.

Da se omili položaj naše lesne trgovine in industrije, je potrebno, da stopi ministrstvo za promet po generalni direkciji državnih železnic nujno v zvezo z upravo italijanskih državnih železnic in izposluje, da se tudi za naš lesni izvoz doseže znižana zvezna tarifa iste konstrukcije, kakor je pogojena z Avstrijo.

Naša lesna trgovina in industrija je v popolni propasti, ter pod pritiskom težkih razmer reducira svoje obrate do skrajnosti. Vsaka delavnost je radi obstoječih denarnih razmer povsem nemogoča. Krediti so usahnili, dolgovi groze podjetjem s propastjo, a na drugi strani rastejo obresti. Izvoz lesa iz naše države je poleg tega obremenjen s številnimi različnimi takami in pristojbinami; med njimi obremenjujejo izvoz zlasti pristojbine za potrdilo o izvoru, za zavarovanje valute, izvozna uverjenja, carinsko manipulacijo, cestne izredne doklade itd. Naša železniška tarifa za prevoz lesa v ničemur ne odgovarja sedanjim cenam lesa in znaša tovarnina do 100% vrednosti blaga.

Z ozirom na to je nujno potrebno, da se izvede revizija vseh pristojbin, ki obremenjujejo izvoz ter da se lesna trgovina zaščiti, kakor so zaščiteni drugi stanovi.

Mnogo težkoč v izvozu povzročajo lesni trgovini devizni predpisi. Način obračunavanja valute je v veliko škodo izvoznikom in s tem celokupnemu našemu lesnemu gospodarstvu. Izvoz v Italijo se obračunava z uradnim 28,5% premijem, kar pa ni v skladu z dejanskim tečajem dinarja v inozemstvu. To povzroča izgubo našim izvoznikom in prihaja v korist italijanskim kupcem, ki prihajajo k nam in nabavljajo valuto po dejanskem tečaju v inozemstvu.

Lesno trgovstvo odločno in ponovno zahteva, da se obračunavanje valute vrši po dejanskem tečaju.

Vsem tem mnogim težkočam, s katerimi se bori naša lesna trgovina, pa se pridružuje že postopanje državnih gozdnih podjetij, ki so svojo ogromno eksploatacijo in izvozom škodujejo interesom zasebne lesne trgovine in industrije. Prekomerna eksploatacija državnih gozdov po državnih podjetjih in velik izvoz znatno omejuje zasebni izvoz; zato je solidarna zahteva vse lesne trgovine in industrije, da se eksploatacija, kakor tudi izvoz lesa po državnih lesnih podjetjih omeji tako, da ne bo oškodovana lesna trgovina zaščiti, kakor so zaščiteni drugi stanovi.

Mnogo težkoč v izvozu povzročajo lesni trgovini devizni predpisi. Način obračunavanja valute je v veliko škodo izvoznikom in s tem celokupnemu našemu lesnemu gospodarstvu. Izvoz v Italijo se obračunava z uradnim 28,5% premijem, kar pa ni v skladu z dejanskim tečajem dinarja v inozemstvu. To povzroča izgubo našim izvoznikom in prihaja v korist italijanskim kupcem, ki prihajajo k nam in nabavljajo valuto po dejanskem tečaju v inozemstvu.

Lesno trgovsko odločno in ponovno zahteva, da se obračunavanje vrši po dejanskem tečaju.

Vsem tem mnogim težkočam, s katerimi se bori naša lesna trgovina, pa se pridružuje že postopanje državnih gozdnih podjetij, ki s svojo ogromno eksploatacijo in izvozom škodujejo interesom zasebne lesne trgovine in industrije. Prekomerna eksploatacija državnih gozdov po državnih podjetjih in velik izvoz znatno omejuje zasebni izvoz; zato te solidarna zahteva vse lesne trgovine in industrije, da se eksploatacija kakor tudi izvoz lesa po državnih lesnih podjetjih omeji tako, da ne bo oškodovana zasebna lesna trgovina in industrija.

Statistične podatke o razvoju naše lesne trgovine, od katere odvisi obstoj naše lesne trgovine, od katere odvisi obstoj tisočev našega ljudstva, bomo

I. LEVIČNIK

URAR

KRANJ — JESENICE

Največja zaloga ur, zlatnine, srebrnine in draguljev. Krasna izbira krstnih, birmanjskih in poročnih daril.

Vsa popravila, urarska in zlatarska, se izvršujejo solidno in najceneje.

priobčili v prihodnjih številkah. Tudi bomo boljše orisali položaj našega lesnega gospodarstva.

Kontingent lesa za izvoz v Francijo 1. 1934

Po poročilih centralne industrijske korporacije v Beogradu so pri zunanjem ministru podvzeti koraki, da se pri francoski vladi isposluje povišanje normalnega lesnega izvoznega kontingenta za leto 1934 in sicer za 10%.

Bilanca Narodne banke

Narodna banka je objavila svojo bilanco in račun izgube in dobička za leto 1933. V računu izgube in dobička so najbolj zanimivi podatki o upravnih stroških, sumljivih terjativah, in obrestih meničnih posojil. Te postavke so tudi v preteklem letu dale povod mnogobrojnim komentarjem. Sumljive terjatve znašajo za preteklo leto 63.1 milijonov, medtem ko so znašale v letu 1932 50.8 milijonov. Že v preteklem letu je bilo v razpravi, da se ta odpis sumljivih terjatev pokrije iz dobička Narodne banke ter s tem ustvari možnost znižanja obrestne mere.

Upravni odbor Narodne banke pa se je postavil na stališče akcionerjev ter odredil, da se izplača dividenda delničarjem po Din 300— od delnice, kar znaša 10% obrestovanje. Sumljive terjatve in teh odpisi tvorijo posebno poglavje v delu Narodne banke, ki pravzaprav ne bi smela imeti izgube v meničnem posojilu. Danes je prisiljeno celokupno gospodarstvo, kakor tudi država, da vrši odpise v svojem poslovanju, medtem ko uprava Narodne banke noče pokriti teh odpisov iz postavke dobička. Država se mora vprav radi teh odpisov zadovoljiti z minimalnim deležem na dobičku, ki znaša za leto 1934 samo 4.9 milijonov Din. Naše gospodarstvo je prisiljeno plačevati visoke obresti Narodni banki, da morejo njeni delničarji prejeti neizpremenjeno 10%-no dividendo! Višina odpisa, teh sumljivih terjatev iz meničnih posojil kakor tudi odpadajoči delež države od dividend Narodne banke izkazuje v zadnjih letih sledečo sliko:

leto	delež drž. odpisi sumlj. dividenda na dobičku	terjatve
1927	42.4	5.0
1928	44.6	3.7
1929	42.3	9.7
1930	38.7	6.9
1931	56.4	11.3
1932	4.2	50.8
1933	4.8	63.1

Prihod od obresti za menična posojila je izkazan v preteklem letu z Din 122.63 milj. Narodna banka je faktično prejela od našega gospodarstva na obrestih 160 milj. Din. Naša vlada vsestransko in z vsemi mogočimi sredstvi dela za olajšanje težkih gospodarskih razmer. V ta namen je izdala razne zakonske odredbe in uredbe, v prvi vrsti pa deluje na to, da se zniža obrestna mera. Vlada je tudi pozvala Narodno banko, da končno vendarle zniža obrestno mero. Zadevno so se vodili razgovori med finančnim ministrom in upravo Narodne banke, a brez uspeha, ker obrestna mera Narodne banke ostane še nadalje 7.5% oziroma 9% in je poleg Rusije najvišja. Te visoke obresti plačujejo pravzaprav ustanove in podjetja, katera so zapadla v težkoče in se bore za svojo likvidnost in jim je morala vlada priskočiti na pomoč.

Narodna banka je ponovno pokazala, da je ustanovljena v prvi vrsti za to, da štiti in dela za interese delničarjev, ker se je njena uprava tudi v teko-

čem letu odločila za neizpremenjeno dividendo in z ozirom na to da je odklonila znižanje obrestne mere. V gospodarskih krogih se zadnji čas pojavlja zahteva, da se današnji sistem Narodne banke ukine, ker je v nasprotju z intencijami vlade.

Žitni trg: Povpraševanje po pšenici in koruzi je zelo živahno. S 16. III. se zviša voznina in vsled tega se hočejo kupci še pravočasno založiti z blagom. V splošnem se pričakuje zvišanje cen. Stara koroza je skoraj čisto razprodana.

Krompir: Cene so nespremenjene. Kupci so se prilično z blagom založili in je zadnje dni povpraševanje manjše. Kakor hitro bo povpraševanje za semenjskim krompirjem ponehalo, je mogoče, da bodo cene popustile. Za roza krompir so kupčije v nadalje nestalne.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju je od januarja t. l. do danes odposlala 67 vagonov gorenjskega krompirja. Priznati se mora, da je ta zadruga koristna, ker skrbi za to, da kmet lahko proda svoje pridelke in dobi gotovino, katero rabi zopet za nabavo gospodarskih potrebščin in za plačilo davkov.

Koliko glav živine je imela Rusija pred vojno (1914) in koliko jih ima danes Sovjetska Rusija.

Živina	1914:	1933:	Torej manj: Številke v milijonih.
Konji . .	35,100	16,600	18,500
Kr. in voli	58,900	38,600	20,300
Ov. in koz	115,200	50,600	64,600
Prašiči .	20,300	12,200	8,100

Stalin, gosdodar Rusije zna potemtakem dobro gospodariti. Ni čuda, da so se ponekod pojavili ljudožrci, ki vsled lahote jedo človeško meso. To je pač zasluga toliko opevanega in nadvse poveličevanega »komunizma«.

Japonska nevarnost

Zdaj se pričinja tudi v Evropi pojavljati japonski dumping. Zlasti industrija hudo trpi radi japonske konkurence. V južni Ameriki, v južni Afriki, v holandsko-indijskih kolonijah, v Kairu in v zadnjem času celo na Dunaju so Japonci postavili svoje eksportne centrale, ki s posebnimi domačimi svetovavci vodijo boj proti evropski industriji. Padec denarne vrednosti in nizke mezde so najvažnejši činitelji, ki se nanje naslanja japonska izvozna politika. Vrh tega dovoljuje japonska vlada izvoznikom še posebne izvozne kredite in izvozne premije, da omogoči kupčijo na svetovnem trgu.

Pred kratkim je dospel transport japonskega blaga v Zadar, ki so ga tamkajšnji veletrgovci v kratkem času prevzeli. Po vesteh iz Šibenika se trgovci boje, da ne bi japonsko blago prodrlo na trg z dumping-cenami. O organizaciji japonske industrije, ki dela zadnji čas velike skrbi evropskim državam, bomo še poročali v prihodnjih številkah našega lista. Za danes omenjamo še to, da Japonci prodajajo kolesa po Din

200—, tucat svilenih srajc za Din 120—, električne žarnice pa po Din 2—.

V začetku decembra se je pojavila na laških tržiščih velika množina japonskega fižola, zlasti »mandaloni«. Ta fižol je bil znatno cenejši nego jugoslovanski in poljski »mandaloni«. Fižol je dospel v novih vrečah, popolnoma suh in brez primesi drugih vrst, tak, da tudi po kakovosti ne more z njim konkurirati noben drug fižol. Novica o prihodu japonskega fižola v Trst je vzbudila med našimi producenti seveda pravo senzacijo, saj je Italija važen odjemalec našega fižola.

Pa tudi na radijskem trgu je pripravila Japonska revolucijo. V Genovo je prispel transport aparatov po 120 lir, v Antwerpen pa transport žarnic za te aparate po 50 centimov.

T Moderno tiskarsko podjetje, specialno urejeno za izdelavo raznovrstnih letakov, reklamnih tiskovin in plakatov v eno in večbarvnem tisku po najmodernejših načrtih. Vsa stroka spadajoča dela izvršujemo točno in poceni.

iskarna Tisk. društva v Kranju

• MALI OGLASI •

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 50 para. Najmanjši znesek pri teh oglasih je 6 Din. — Oglas se plača pri predaji naročila. Za odgovor treba priložiti 2 Din v znamkah.

VRTNE OGRAJE kakor vsa v stroko spadajoča dela solidno in poceni — Čamernik, ključavničar, Cerklje.

LEPO STAVBIŠČE v posredni sredini mesta Kranja naprodaj, tudi za hranilne knjižice Mestne hranilnice v Kranju. Naslov v upravi Gorenjca.

ŠOFERJA sprejemem v stalno službo — Ivan Prešern, tov. čevljev, Kranj

NAPRODAJ IMAM ca 2000 kg sladkega sena. A. Indihar, Rakovica.

KUPIM KOZO, belo, mlekarico. I. Grmek, Kranj.

Če rabite lepih, okusnih pletenin, pridite pogledat k nam!

Največjo izbiro modnih pletenin za dame, gospode in deco lastnega izdelka v prznano lepi izvedbi Vam nudi ugodno

Janko Rant
Kranj

Trgovina z deželnimi pridelki in mešanim blagom. Spirit in žganje v odprtih in zaprtih steklenicah. — Na drobno in na debelo.

Telefonšt. 65 — Brzjavlj.: RANT KRANJ

Vrednost denarja

Jugoslovanske borze za devize so notirale dne 8. III. 1934 za	Z 28.5% na plačilo Nar. banke
1 francoski frank Din 2.26	2.90
1 angleški funt „ 175.—	224.87
1 ameriški dolar „ 34.15	43.88
1 italijansko liro „ 2.94	3.77
1 češko krono „ 1.43	1.83
1 nemško marko „ 13.60	17.47
1 švicarski frank „ 11.13	14.30
1 belgijski frank „ 8.—	10.28
1 holandski goldinar „ 23.10	29.68
Avstrijski šiling pa je notiral v priv. prometu Din 8.90.	

V tem tednu je lira nekoliko popustila. Vzrok leži v tem, ker industrija zahteva padec valute po čehoslovanskem vzorcu. Zdi se, da se takega padca italijanska vlada ne bo poslužila, pač pa bo pustila padati liro od točke do točke na tak način, da bo padec čim manj viden.

Kupujemo krompir

od svojih članov od velikosti kokošjega jajca naprej, vsako množino in plačamo takoj v gotovini. Kmet. okr. zadruga Kranj - Šk. Loka

Gizela Oroselj-Vrečar modistinja — Kranj

nudi veliko izbiro damskih in otroških klobukov, sportnih čepic, raznih nakitov itd. po zadnji novosti. Žalni klobuki na zalogi. Sprejemam popravila. Postrežba točna in solidna!

Vsakovrstne deželne pridelke

kupuje vedno po najvišjih dnevnih cenah in prodaja prvovrstno bananaško moko, otrobe in druge mlevske izdelke

Franc Gorjanc
Kranj

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo

r. 3. 30. 3. v Tržiču priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. Posetite nas!

Pomladne novosti!

prva kranjska pletilnica

Ogrizek
Kranj

na Roženskem klanecu v lastni trgovini Podružnica trgovine na Stari pošti Obleke in druge novitete tudi po meri!

Nadaljnji ukrepi za pocenitev oblačil

Za ženske - najboljše:
lepi, najfinejše izdelani damski plašči
Din 190.-, 240.-, 290.-, 340.-, 390.-, 490.-, 590.-

Moške obleke Din 180—790	Cene sirovinam so nasve-	Letni plašči Din 120—140
Za dečke Din 160—590	tovnem tržišču občutno	Obleke za dečke Din 60—150
Moderne hlače Din 70—160	porasle, toda to ne vpli-	Mornarske obleke za otroke Din 90—170
Nepremočljivi Hubertus plašči Din 270—320	va na naše namere. S po- dvojenimi silami delamo na to, da vse sloje naroda dobro in poceni oblečemo.	Hubertus plašči za otroke Din 160

Naš ponos te sezi je:

Kompletna volnena obleka za gospoda že za . . . Din **180.-**

Kompletna obleka za otoka že za Din **60.-**

Za vso družino dobite lepo obleko poceni pri

TIVAR OBLAČILA

Kmetovalci!

Kakovost vaših pridelkov izboljšate
z uporabo superfosfata znamke
Hrastnik, ki ga proizvaja domača

**Tovarna kemičnih izdelkov
v Hrastniku d. d.**
Hrastnik

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge
na tekoči račun. — Hranilne vloge
se lahko vplačujejo tudi potom poštne
hranilnice in so vlagateljem tozadevne
položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obre-
stujejo po dogovoru in se
izplačujejo vsak čas
brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

ZA VELIKO NOČ

moške srajce - kravate - nogavice - naramnice - ovratniki - čevlji
damsko svileno perilo - nogavice - rokavice - torbice - šali - čevlji

**Moške
srajce:**

Delavske z ovratnikom Din 20.-, boljše Din 24.-, fine bele pisane Din 26.-
Bele brez ovratnika Din 33.-, boljše Din 40.-, najfinejše Din 49.-
Boljše: 1 ovratnik, dvoj. manšete Din 39.-, gladke popelinaste, 2 ovratnika Din 55.-
Fine iz svil. popelina, 2 ovrat., črtasti vzorci Din 65.-, 75.-
Krasne iz pravih angleških popelinov od Din 90.- do 180.-
Sportne z žepi in samoveznico Din 30.-, 48.-, 54.-
Najfinejše, mrežasto tkane, vzorčaste Din 120.-

IZREDNA PRILIKA! 300 srajc iz finega popelina in cefirja z 2 ovrat., dvojnimi
manšetami, lepi vzorci, radi opustitve kvalitet samo po Din 65.-

Spodnje hlače: delavske, dolge, gladke Din 13.-; črtaste Din 18.-, 22.-;
fine bele s portami, dolge Din 30.-, 36.-; kratke Din 22.-, 26.-

Kravate: svilene, v lepih vzorcih Din 10.-, 12.-, 15.-, 25.-, 30.-, 35.-

Naramnice: že po Din 10.-, 15.-, 20.-, 25.-

Nogavice: gladke enobarvne Din 3.-, 5.-; melirane Din 6.-, 8.-; vzorčaste, s svilo
mešane Din 7.-, 9.-; iz najfinejšega flora Din 12.-

Damske nogavice: za delavnik, črtaste Din 6.50, 7.50; s svilo 9.50, 17.-;
iz dobrega flora Din 8.-, 10.-, 15.-, 18.-, 25.-
svilene, moderne Din 10.-, 18.-, 24.-, 27.-, 35.-; UF Din 48.-, 51.-

Damske rokavice: rumene ali barvaste, modne Din 10.-, 15.-, 18.-

Damsko svileno perilo: Kombineže Din 35.-, 45.-, 55.-; svilene reform hlače,
vse številke Din 18.-, 25.-

Kupujte samo čevlje domačega izdelka!

**Perilo
po meri
v 24 urah!**

Ivan Savnik - Kranj